

UMRLA JE ANGELA BOŠKIN, PRVA MEDICINSKA SESTRA NA SLOVENSKEM

Angela Boškin

Pred dvema letoma smo se spominjali sestre Angele Boškinove in jo tudi obiskali, ko je obhajala 90-letnico življenja. Rojena je bila 6. VI. 1885 v Pevmi pri Stari Gorici.

Dne 30. julija leta 1977 pa smo se morali za vedno posloviti od 92-letne kolegice v njenem rojstnem kraju, kjer je živela vsa leta po upokojitvi.

O med. sestri **Angeli Boškin**, ki je bila **prva medicinska sestra in socialna delavka na Slovenskem**, smo obširno pisali že v našem glasilu (l. 1969 str. 187 in l. 1970 str. 111), ko smo obhajali petdeset let dela medicinskih sester na Slovenskem in ob njeni 90-letnici (Zdravstveni obzorik leta 1975 št. 3 str. 213).

Medicinske sestre iz Slovenije so se po svojih zastopnicah in zastopnici študentk Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani poslovile od nje s cvetjem in besedami njihove predsednice tov. Majde Gorše, ki ji je v slovo spregovorila naslednje:

»Spregovoriti besede slovesa prvi medicinski sestri na Slovenskem in prvi predsednici naše stanovske organizacije je težka naloga, ki jo opravljam v imenu slovenskih med. sester z vso dolžno odgovornostjo in spoštovanjem.

Ze nekaj generacij med. sester opravlja svoj humani poklic sedaj v svobodni socialistični domovini, ko smo jim s ponosom vedno lahko rekli: prva med. sestra je še med nami. Krepki, še polni svežine duhá ste nas obiskali pred leti ob zlatem jubileju našega poklica. Ob tej priliki vas je predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki za vaše dolgoletno pionirsko delo na področju varstva matere in otroka, predsednica društva pa vam je prvi pripela zlato značko med. sester.

Vaša pot ni bila lahka. Že zgodaj ste odšli na Dunaj in si poiskali poklic, ki bi vam s svojim smislom izpolnil življenje, mladi ste se odločili za poklicno delo pri bolnikih.

Med prvo svetovno vojno ste pomagali ranjenim in bolnim vojakom. Želja po znanju pa vas je kasneje privedla do tega, da ste se vpisali v šolo in si pridobili poklic »skrbstvene sestre«, poklic, ki se je tedaj šele oblikoval.

Leta 1919 ste se vrnili v domovino in nastopili službo kot prva šolana med. sestra v Sloveniji in Jugoslaviji ter s svojim pionirskim delom na Jesenicah postavili trden temelj našemu poklicu. Vaš delavnik ni poznal ur, ne sobote in ne nedelje. Vse delo, ki ste ga opravljali le z vam lastno vnemo in vdanostjo, je premaknilo dotedanjo družbeno brezbriznost za organizirano delo na področju socialnega in zdravstvenega varstva.

Vaš predlog za ustanovitev takretne prve posvetovalnice za matere in otroke je temelj in začetek resničnega zdravstvenega varstva družine pri nas.

Z Jesenic vas je vodila službena pot v Ljubljano, nato pa v Trbovlje in Škofjo Loko. V Trbovljah, središču revirjev, ste se seznanili z revolucionarno delavsko miselnostjo in tudi s težkimi socialnimi in zdravstvenimi problemi, ki vas niso potirli in vse delo tudi ne utrudilo. Najhujše dneve naše zgodovine v letih 1941—1945 ste preživljali v Škofji Loki, kjer ste kot terenska zdravstvena delavka stali na strani slovenskega ljudstva in mu pomagali.

Tudi ste našemu strokovnemu društvu postavili temeljni kamen. Že leta 1926, ko je bilo v Sloveniji izšolanih šele 22 med. sester, ste čutili potrebo, da jih stanovsko povežete in ustanovljeno je bilo »društvo diplomiranih zaščitnih sester«, ki ste mu dolga leta predsedovali.

Po upokojitvi ste odšli na sončno Primorsko v rojstno vas Pevmo, kjer se danes tudi poslavljamo od vas.

Jeseni letoš praznujemo 50. obletnico naše strokovne organizacije; kako ve-sele bi bile, če bi bili tudi med nami še vi! Žal, da vas ni več! Kot skromne, delovne in modre svetovalke pa se vas bomo spominjale, bogatijo pa nas vaši življenjski in delovni napatki.

Z vašim delom, draga sestra Boškinova, se je začela zgodovina poklica med. sester na Slovenskem. Vaše besede »o zvestobi sebi, svojemu poklicu in svojemu narodu« nam bodo vodilo pri našem delu in trudile se bomo, da bo naše delo vredno vašega vzora.«

Angela Boškin se je leta 1912 odločila za poklic sestre na Dunaju, kjer je začela delati na Wertheimovi kliniki na oddelku za dojenčke in kmalu bila asistentka docenta dr. Wagnerja. Leta 1918 pa je diplomirala na šoli za socialno zdravstveno delo na Dunaju.

Ob koncu prve svetovne vojne se je vrnila v svojo domovino, kjer je ob težkem razumevanju za zaposlitev šolane civilne sestre 27. 1. 1919 dobila delo na Jesenicah. Na njen predlog je bila tod ustanovljena prva posvetovalnica za matere in otroke v Sloveniji. V maju 1922 je zapustila Jesenice in prišla v Ljubljano urejati otroško zavetišče — sirotišnico v Bohoričevi ulici. Konec leta je kot prva strokovno usposobljena sestra bila premeščena k pripravam za ustanovitev »Zavoda za socialno higiensko zaščito dece« v Lipičevi ulici. 3. januarja

leta 1924 je bila v Ljubljani ustanovljena šola za sestre, kamor se je vpisala tudi Boškinova, da tako nostrificira svojo diplomu z Dunaja, hkrati pa je tu delala kot instruktorka za patronažno delo. Leta 1926 je bila premeščena v na novo ustanovljeno posvetovalnico v Trbovlje, kjer je delala do leta 1939, ko je prevzela vodstvo higienskih razstav pri higienskem zavodu v Ljubljani. Njeno zadnje službeno mesto je bilo v Škofji Loki, kjer je bila edina strokovna moč ob zdravniku za delo pri varstvu matere in otroka in protituberkulozni službi. Tu je dočakala drugo svetovno vojno in leta 1944 vsa utrujena prosila za upokožitev. Septembra leta 1944, ko so njeni prošnji ugodili in je dobila potni list, se je po toliko letih vrnila v svoj rojstni kraj Pevmo, kjer je našla le še sestro, kajti mati ji je med vojno umrla.

To kratko opisovanje življenjske in službene poti pa nam nikakor ne more dovolj predstaviti Angele Boškinove. Poznali smo jo kot odločno, borbena ženo in zavedno, napredno Slovenko, ki je bila do kraja angažirana za pravice žensk, za katere so se takrat še borile. Pridružila se jim je s svojim delom patronažne sestre in kot dolgoletna predsednica medicinskih sester v Sloveniji. O njenih človeških in poklicnih kvalitetah ter njeni vlogi in deležu pri socialno zdravstvenem varstvu pri nas smo pisali že mnogo. Bila nam je izredna poklicna tovarišica, učiteljica ter čudovita žena, ki je s svojim delom in zgledom začela oblikovati lik in uveljavljati poklic med. sestre, ki tedaj pri nas še ni bil poznan niti priznan.

Do kraja življenja je spremljala dogodke okoli sebe in ko je dobila visoko odlikovanje, nam je po vrnitvi domov napisala med drugim: ... »Neizmerno sem vesela, da se je sestrška misel tako lepo razcvetela, da naša dekleta in žene tako rade stopajo v ta poklic, ki napreduje ne samo po številu, marveč tudi vsebinsko. Poglobljen in obogaten dviga ljudstvo in posebej ženo, iz nedavnega nezdravega zapostavljanja na stopnjo, ki jima gre. Drage sestre, le tako naprej po začrtani poti. Obilo sreče in uspehov!«

Tem njenim besedam, ki nam jih je napisala tedaj 86-letna Angela Boškinova, prva medicinska sestra pri nas, prisluhnimo tudi zdaj ob njenem slovesu; spodbuda in napotek naj bodo zdajšnjim in bodočim rodovom med. sester. Bila nam je svetel zgled žene in zdravstvene delavke. S svojim delom in zgledom nam je pokazala in izpričala, da je medicinska sestra eden izmed najvrednejših poklicev, ki se mu človek lahko posveti.

Neža Jarnovič

**VSA ČLOVEŠKA DEJANJA MORAJO, ČE NOČEJO BITI JALOVA IN PRAZNA,
SLUŽITI KORISTIM ČLOVEKA.**

Plehanov